

GALERIA D'HOMES IL·LUSTRES DE L'ASSOCIACIÓ ARQUEOLÒGICA DE GIRONA

L'Entitat en aquests tretze anys de vida, ha vist engruixir la seva llista d'afiliats, amb molta alegria, ja que representa el reconeixement i col·laboració per part de moltes persones, de la tasca feixuga que venim realitzant. Tant és així, que no solament hem obtingut l'ajut de persones alienes a les nostres activitats, però prou sensibles a tot el que representa fer país, i així han vingut engruixint les nostres exigües files d'afecionats, perquè aquestes dedicacions a l'estudi de disciplines tan difícils i de plena entrega, com són la Història i més particularment la Prehistòria, és fundamentalment de minories.

Ha quedat ben demostrada l'eficàcia de les campanyes de divulgació que hem anat fent d'acord amb els mitjans econòmics disponibles, per desgràcia no són els que correspondrien a la tasca que venim realitzant.

Però el que sí és important, és que la immensa majoria de personalitats del camp de l'Arqueologia i de la Història s'han associat amb la nostra Entitat, i no solament han abonat l'import de la quota, així i tot realment exigua, sinó que han col·laborat amb la seva experiència personal, ajudant-nos a resoldre els molts problemes professionals que aquestes activitats comporten i altres vegades amb l'ajut moral, que representa la seva presència i el seu estímul.

Desgraciadament alguns dels millors col·laboradors, uns professionals, altres simplement afecionats, però de gran vàlua, intel·lectual i personal, han desaparegut en el millor moment de la seva vida, quan més podien donar a la Societat i en particular a la nostra Entitat. Per això creiem necessari fer un petit record de tots ells i de la seva tasca realitzada en el camp que per a nosaltres té més interès: el camp de l'Arqueologia i de la Història, sense oblidar a tots els nostres associats, que sense destacar en aquestes activitats, han fet un gest que nosaltres mai no podrem oblidar: ser membres de l'Associació Arqueològica, amb això han complert dos fins molt importants, i sense aquesta col·laboració desinteressada l'Entitat no hauria existit, i que són l'ajut econòmic que representa la quota, per minsa i petita que sigui i l'ajut moral que ha representat el seu reconeixement de la tasca que portem a cap.

Per a tots ells tenim un record inoblidable, i en altres Butlletins anirem parlant de tots ells. Així com dels que segueixen treballant actualment i formen part dels grups adelantats que estudien contínuament el nostre passat, publicant en el nostre Butlletí i en altres revistes del ram, les seves troballes i estudis, i també, per què no, publicarem les llistes de tots els associats, que són un honor per al nostre país i per a nosaltres l'etern reconeixement per l'estímul que vénen donant a l'Entitat, que representa el sí de la nostra entera i desinteressada entrega i dedicació.

Avui, doncs, parlarem de les següents personalitats desaparegudes d'entre nosaltres:

PROFESSOR LLUÍS PERICOT I GARCIA. — Nat a Girona l'any 1889, mort el 1978, prehistoriador, deixeble del professor Bosch Gimpera, llicenciat per la Universitat de Barcelona. Doctorat a Barcelona amb el treball sobre la CULTURA MEGALÍTICA PIRINENCA, que estudià llargament després d'unes primeres excavacions, el 1925. Poc després era nomenat catedràtic de Santiago de Compostela. El 1927 passà a la Universitat de València, iniciant la seva vocació de mestre, en crear el Servei d'Investigacions Arqueològiques i de Prehistòria, juntament amb l'arqueòleg Dr. Ballester. Excavà la cova del Parpalló i Labastida de Maixent. La publicació del treball de l'excavació li donà renom internacional. El 1933 és cridat per la Universitat Autònoma de Barcelona per donar l'especialitat d'Etnologia. S'especialitzà en el Paleolític Superior dels Països Catalans, arribant a ser mestre de l'Arqueologia de Barcelona. Fou Degà de la Facultat de Lletres, Vice-President del Consell Superior d'Investigacions Científiques, President del Congrés Mundial de Prehistòria que tingué lloc a l'Àfrica, membre permanent del Consell Mundial de Prehistòria. Pels molts treballs publicats, era el cap indiscutible de l'Arqueologia de Barcelona.

La seva bibliografia sobre Història i Arqueologia d'Europa i Amèrica i en particular dels Països catalans, faria allargar excessivament aquesta breu biografia.

Era un bon gironí, d'una bonhomia impressionant, senzill, gran mestre que delectava explicant. President Honorari de la nostra Entitat, un dels impulsors i fundador de l'Associació Arqueològica de Girona. En les seves visites al nostre local, ens explicava emocionat, les seves primeres experiències en el Montgrí i en especial els contactes que tenia amb el Dr. Noulet, que estava investigant les terrasses del riu Garona (França) i la impressió que tingué des del primer moment de l'antiguitat de la indústria del Montgrí. Explicà pels associats en diverses conferències, la Prehistòria Catalana.

Dr. MIQUEL OLIVA i PRAT. — Nat a Girona a la dècada dels anys 20, morí a Roses a l'octubre de l'any 1975. Els inicis foren de pura afició, deixeble del nostre bon amic Sr. Riuró i del Dr. Pericot, llicenciat a Barcelona i doctorat amb l'obra de la seva vida **L'OPPIDUM D'ULLASTRET**, que començà a excavar de la mà del Dr. Pericot als anys 50.

Excavà amb en Francesc Riuró els poblats de la Creueta i Sant Julià de Ramis, a Roses, a Castell de Palamós, a Porqueres, Pontós i a quasi tota la superfície de les nostres comarques, com a Delegat Provincial del Servei d'Arqueologia. Fou Delegat Pro-

vincial del Patrimoni, càrrec en que portà a cap una llarga i difícil tasca, a fi de servir el nostre Patrimoni. Fou Conservador del Museu de Sant Pere de Galligans i més tard Director del mateix. Trepitjà i visità tots els pobles de les nostres comarques, on féu molts amics del patrimoni del país. Home senzill, entregat a la seva tasca, creà una escola local d'aficionats, que fou la base i fonament de la nostra Entitat. Gran gironí. Inicià moltes obres culturals, s'estimà els nostres monuments que salvà de la incúria i abandonó. Publicà molts treballs en revistes especialitzades. Acadèmic d'Universitats foranes i locals, bon amic i mestre nostre.

SANTIAGO SOBREQÜÉS I VIDAL. — Nat a Girona el 1911, mort el 1973. Historiador. Llicenciat a Barcelona, condeixeble de Vicens Vives, fou nomenat el 1933 professor de l'Institut de 2n. Ensenyament de Tarrassa. Passada la Guerra Civil anà a l'Institut de Màlaga, el 1941 fou nomenat professor de Figueres i poc després a la Seu d'Urgell. El 1943 fou nomenat professor a Girona, essent Director de l'Institut l'any 1960-69. Membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Acadèmic de l'Acadèmia d'Història de Madrid. Professor de la Universitat de Barcelona i del Col·legi Universitari de Girona. President de l'Entitat Esportiva G.E. i E.G., bon gironí, senzill, agradable, mestre per excel·lència, bon amic i soci fundador de l'Entitat. Publicà una enorme quantitat de treballs sobre l'època medieval del nostre país i llibres sobre la Història de Girona i els Països Catalans.

JOAQUIM PLA I CARGOL. — Nat a Girona. Mestre i pedagog, exercí el magisteri, aconseguint una gran simpatia a la Ciutat. Creà l'Editorial Dalmau Carles Pla, de fama nacional i en els Països Americans. Especialista en llibres de text en l'ensenyament Primari i Secundari. Fou famosa la seva Enciclopèdia. Bon gironí, publicà llibres sobre la Història de Girona, que són la consulta obligada. D'una bonhomia i senzillesa impressionant. Fou nomenat cronista oficial de la ciutat de Girona, soci fundador de l'Entitat.

JOSEP M.ª PLA I DALMAU. — Gironí fill de Joaquim Pla i Cargol, llicenciat en Farmàcia i doctorat a Barcelona. Humanista i Biòleg. Treballà llargament sobre el polen de les plantes, publicant interessants treballs. Exercí de farmacèutic a Girona. Membre de l'Acadèmia de Farmàcia de Barcelona i de la d'Història de Madrid. Publicà molt sobre temes de farmàcia i també d'Història. Últimament revisà l'obra del seu pare que ha posat al dia amb el seu germà Joaquim. Publicà uns treballs interessants sobre la farmàcia de l'Hospital de Santa Caterina de Girona. Membre actiu de la nostra Entitat. Bon gironí, senzill, dedicat a l'Estudi de temes científics. Concretament per la nostra Entitat treballà en l'Estudi de la fauna del llac intermitent d'Espolla en el Pla d'Usall.

JOSEP M.ª COROMINES I PLANELLES. — Nat a Banyoles. Llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona. Exercí a Banyoles i era titular de Serinyà. Excavà a Serinyà les coves la Bora Gran d'en Carreres, el Reclau i l'Arbreda. Excavà a Porqueres i altres indrets de la comarca, fou director del Museu Darder i del Museu d'Arqueologia de Banyoles, on aportà una bona col·lecció de materials. Fundador del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, féu escola entre els afecio-

nats de les nostres comarques. Donà moltes conferències sobre Arqueologia i Prehistòria. Cursos d'iniciació a l'Arqueologia, en un dels quals, els nostres primers associats conegueren la Prehistòria. Conegut mundialment pels treballs publicats sobre el tema. Una gran col·laboració tingué lloc entre membres de l'Associació i el Dr. Coromines, amb motiu de les excavacions de les coves de Serinyà de 1972-73. Soci fundador de l'Associació Arqueològica de Girona.

LLUÍS BATLLE I PRATS. — Gironí llicenciat en Lletres a Barcelona. Estudià a Madrid el doctorat. Fou nomenat professor de l'Institut de 2n. Ensenyament de Girona els anys 1930. Formà a la gran majoria de gironins en la llarga durada de la seva dedicació pedagògica a l'Institut, fou nomenat Arxiver de l'Ajuntament de Girona, on realitzà una veritable tasca, publicant obres i documents inèdits de gran interès. Fundador de l'Institut d'Estudis Gironins, del que fou Secretari perpetu. Creador de la publicació única ANNALS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS GIRONINS. Publicà treballs en el nostre Butlletí i fou assidu assistent a les nostres excursions-visites a monuments històrico-artístics.

CARLES CARDELÚS I DALFO. — Nat a Olot a primers de segle. Llicenciat en Farmàcia per la Universitat de Barcelona. Nomenat farmacèutic de la Farmàcia de l'Hospital de Santa Caterina de Girona, i altres càrrecs dins les seves competències, d'una gran senzillesa, treballador incansable, investigador, humanista. Publicà la Història de la Farmàcia antiga de l'Hospital de Santa Caterina i altres treballs de la seva especialitat.

JOAN SANZ I ROCA. — Nat a Barcelona, cursà estudis d'aparellador a la Universitat de Barcelona. Exercí la seva professió a Girona. Fou nomenat aparellador del Patrimoni Nacional, per tal motiu intervingué en la restauració de la major part dels monuments de les nostres comarques: Sant Pere de Galligans, Sant Pere de Roda, Besalú, etc., col·laborant amb l'arquitecte del patrimoni Sr. Ferran i el nostre amic Dr. Oliva. Fou un bon deixeble del Dr. Oliva, fent excavacions amb el Servei d'Arqueologia i amb nosaltres mateixos. Fou soci fundador, bon amic, treballador, bon professional.

ANTONI CASAMOR I ESPONA. — Nat a Navata, hereu gravat d'una important casa, es traslladà a Barcelona per iniciar els estudis d'art. Obrí un taller d'escultura i com molts artistes, recollí obres d'art, creant un patrimoni important d'obres: pintures gòtiques, renaixentistes i modernes, talles de tots els estils i ferros, ceràmiques, etc... Creà un museu en un mas típic de Raset, prop de Servià, demanà ajut a la Diputació per fer front a les despeses d'aquest museu. Trobà la mort abans de veure la seva obra en mans d'una institució oficial. Com escultor féu una obra molt notable, recordem la imatge de la façana de la catedral de Girona, encàrrec del capítol de la catedral. Fou un bon soci i bon amic, gran mestre que ens assessorà en les nostres excursions.

PERE SERVIÀ I CANTÓ. — Nat a Pals, treballà per la Diputació de Girona i fou un dels contractistes de carreteres més importants dels països. Alcalde de Pals. Enamorat de la Història i en particular dels monuments. Estimà la població de Pals, que restaura i adecentà fins aconseguir el Premi Nacional de Turisme per la seva obra. Ajudà a tots els que

aportaven alguna idea per millorar el país. Ajudà a l'Associació, fou un soci admirable, amic de tothom i en particular de l'art del nostre país, col·laborant amb nosaltres en la divulgació del nostre patrimoni monumental.

POMPEIO PASCUAL I CARBÓ. — Nat a Cassà de la Selva, llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona. En la dècada dels anys vint s'establí a Girona com a Pediatra, especialitat que estudià seguint l'escola alemanya més moderna. Fou President de l'entitat G.E. i E.G. formant la joventut gironina en l'amor a l'esport. Fou director de l'Hospital de Santa Caterina, on exercia l'especialitat de Pediatria. Molt estimat per tots els gironins. Afiliat a Esquerra Republicana de Catalunya, on tingué càrrecs rellevants, exiliat després de la Guerra Civil a Xile, on portà a cap una tasca rellevant, retornà a Girona als seixanta, exercint la Pediatria particularment, amb molt d'èxit. Humanista, gran home en el camp de la investigació. Publicà escrits de la seva especialitat i també d'Història que era un gran afeccionat en la que treballà llargament. En particular els setges de Girona, del que féu alguns treballs notables. Soci fundador de la nostra Entitat, amic, intel·lectual nat i d'una bonhomia impressionant. El Dr. Pascual estava molt convençut que l'Associació estava executant una tasca important. Fou per nosaltres un estímulo constant.

MANUEL BONMATÍ I ROMAGUERA. — Nat a Girona, exercí la professió de banquer i més tard entrà al camp del periodisme acabant essent el President de l'Associació de la Premsa de Girona, Director de la Revista Presència, i ocupà altres càrrecs importants en aquest camp. Gran amic de Girona i de la nostra Entitat, publicant tot el que feia refe-

rència a les nostres activitats, soci, amic, home agermanat, gran periodista i un llarg etc. Manuel Bonmatí fou una gran ajuda per a l'Entitat, especialment en els primers temps en els que és difícil fer divulgació en els mitjans de comunicació, ell ens féu aquesta tasca més senzilla.

JOSEP M.ª BOHIGAS I PUJOL. — Nat a Olot, llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona. Exercí en diferents poblacions de les nostres comarques: La Pera, entre altres abans de la Guerra Civil, després dels anys 40 obrí un consultori a Girona, i ja no marxà mai més. Amant de les arts i de la Història, amic incondicional del Dr. Oliva i humanista nat, fruïa llegint i seguint els afers de la Prehistòria i la Història i totes les arts. Home sensible i cultivat. Dedicà a la fotografia les seves hores lliures, quan les tenia; les fotografies les publicà en les revistes, especialment en les publicacions gironines, essent premi nacional de fotografia. Gran admirador de la Girona antiga, féu dues conferències amb diapositives sobre Sant Pere de Roda i el Pallars, que passà a la Universitat de Barcelona, soci fundador, gran amic nostre, col·laborà en moltes ocasions amb la nostra Entitat.

JOAN CASTELLS I CAMÓS. — Nat a Girona, pintor, decorador. Treballà amb els millors homes del país, incluint el Dr. Joan Ribot, amb qui decorà La Fontana d'Or, essent un artista important. Soci de la nostra Entitat, bon amic, gran gironí i no cal dir amic de l'art i de la història.

Dins dels nostres projectes figura el d'ampliar degudament aquestes breus notes biogràfiques, així com ampliar-les a tots els associats que ja ens han deixat.

FRANCESC REIXACH

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ ARQUEOLÒGICA DE GIRONA

DURANT EL PERÍODE 1984-85 LES PRINCIPALS ACTIVITATS PORTADES A TERME, PER L'ASSOCIACIÓ, SÓN LES SEGÜENTS:

A) **CICLE DE PEL·LÍCULES.** — Tingué lloc a la Casa de la Cultura Bisbe Lorenzana, els dimecres 14, 21 i 28 de novembre i 5 i 12 de desembre, es projectaven a les 8 hores del vespre, els següents temes, recomanats pel Professor Henry de Lumley.

- ORIGINES DE L'HOMME
- UN MILLION D'ANNES SUR LES BORDS DE LA MEDITERRANEE
- APPARITION DE LA RELIGION, ORIGINE DE L'ART
- LA REVOLUTION NEOLITHIQUE
- L'HOMME AUX CONFINS DE LA PLANETE
- CARBONE 14 ET ARCHEOLOGIE
- MEGALITES
- LES PREMIERS METALLURGISTES

B) **CICLE DE CONFERÈNCIES.** — Tingueren lloc a la Casa de Cultura Bisbe Lorenzana, de Girona, els següents dies:

31-1-85. PREHISTÒRIA ANTIGA DE LES COMARQUES GIRONINES, per Joan Abad i Josep Canal.

Antecedents a l'Àfrica i a Europa. - Característiques del Paleolític Arcaic, Inferior i Mig a les nostres comarques. - Estacions descobertes entre 1972-83. Es posen de manifest les cultures més velles de Catalunya. - Els esforços de divulgació. - Projectió dels descobriments a Europa. - Les darreres descobertes. - Una nova visió de la Prehistòria.

7-2-85. LAS PRIMERAS MANIFESTACIONES DEL ARTE, per José M.ª de Bedoya O'Neale.

Introducció al arte prehistórico. - Cronología e interpretaciones. - Un viaje a la Dordña: Grutas de Lascaux, Les Combarelles, Font de Gaume, La Mouthe, etc. - Situación actual de la investigación en Cataluña. - Carencia de arte paleolítico. - Dificultades de interpretación. - Conclusiones.